

**ZAMONAVIY TA'LIM STRATEGIYALARI:
MUAMMO VA YECHIMLAR**
Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
2026-yil 30-aprel

**ADABIYOT DARSLARINING SIFAT VA SAMARADORLIGINI OSHIRISHGA
YANGICHA YONDASHUV**

Qurbonova Feruza A`zamovna

QDPI. Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Annotatsiya: *Maqolada Oliy ta'limda talabalarni mustaqil-ijodiy fikrlashga, tahlil qilish, bahs-munozara yuritish, uni asoslagan holda himoya qilish ko'nikmalarini shakllantirishga qaratilgan ilg'or pedagogik texnologiyalardan yozuvchi hayoti va adabiy faoliyatini o'qitishda foydalanish yo'llari yuzasidam amaliy tavsiyalar berilgan.*

Kalit so'z: *adabiy jarayon, badiiy mahorat, munozara, munosabat, tahlil, talqin, izlanuvchanlik, mustaqil fikrlash, ibrat.*

Аннотация: *В статье даны практические рекомендации по способам использования передовых педагогических технологий в обучении жизни и литературному творчеству Ойбека, направленные на формирование на его основе навыков самостоятельного и творческого мышления, анализа, дискуссии и защиты у студентов вузов.*

Ключевые слова: *литературный процесс, художественное мастерство, дискуссия, отношение, анализ, интерпретация, любознательность, самостоятельное мышление, примерность.*

Annotatsion: *Article provides practical recommendations on ways to use advanced pedagogical technologies in teaching the life and literary work of Oybek, aimed at developing, on its basis, the skills of independent and creative thinking, analysis, discussion and defense among university students.*

Key words: *literary process, artistic skill, discussion, attitude, analysis, interpretation, curiosity, independent thinking, exemplary behavior.*

Bugungi kunda mamlakatimizning rivojlangan davlatlar qatoridan o'rin olishi uchun zamonaviy iqtisodiyot, fan, madaniyat, texnika, texnologiya asosida mutaxassislar tayyorlashning takomillashgan tizimiga bosqichma-bosqich o'tilmoqda. Davlatimiz olib borayotga siyosatning muhim yo'nalishlaridan biri aynan yoshlarga qaratilmoqda. Ta'lim tizimini rivojlantirish, zamonaviy ilmiy tafakkur yutuqlariga, ilg'or tajribalarga tayangan holda, barcha ta'lim bosqichlarida ta'lim-tarbiya jarayonining sifati va samaradorligini oshirishga erishish maqsadida ta'lim tizimiga rivojlangan mamlakatlarning ilg'or texnologiyalarini joriy etish, bu texnologiyalar asosida o'quv mashg'ulotlarini zamonaviy tashkil etish va o'tkazish ishlariga aohida e'tibor qaratilmoqda. Natijada talabalarning mustaqil fikrlash, tahlil qilish, xulosalar chiqarish, sog'lom raqobat, munozara, bahs olib borish ko'nikmalari shakllanib, rivojlanib bormoqda. Talabalarning mustaqil fikrlash hamda ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga qaratilgan mashg'ulotlarni nazariy va amaliy jihatdan tashkil etish va o'tkazish

**ZAMONAVIY TA'LIM STRATEGIYALARI:
MUAMMO VA YECHIMLAR**
Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
2026-yil 30-aprel

chuqur bilim hamda yuksak mahoratni talab etadi. O'quv mashg'uloti jarayoniga tatbiq qilinadigan har qanday pedagogik texnologiya fan dasturi asosida mashg'ulot mazmuniga mos tuzib chiqilishi va talabning erkin, ijodiy faoliyatini rivojlantirishga qaratilgan bo'lishi shart.

Quyida Pedagogika Oliy ta'lim muassasalarida O'zbek adabiyoti fanidan Oybek adabiy merosi mavzusini zamonaviy ta'lim asosda o'qitishning samaralari usullari haqida so'z yuritamiz.

MAVZU: OYBEK ADABIY MEROSI

- REJA:** 1. Oybek adabiy merosi va uning o'rganilish tarixi.
2. Oybek lirikasining g'oyaviy-badiiy xususiyatlari.
3. Oybek-romannavis.
4. Xulosa.

O'quv mashg'ulotining maqsadi: Oybek hayoti va adabiy merosini to'liq o'rganish. Yozuvchi uslubi va badiiy mahorat qirralarini she'riy va nasriy asarlari tahlilida ko'rib chiqish.

O'qitish usullari: suhbat, munozara, savol-javob.

O'qitish shakli : individual, kichik guruhlarda ishlash.

1-Reja. Oybek adabiy merosi va uning o'rganilish tarixi.

Maqsad: Oybek adabiy merosi bilan yaqindan tanishish. Yozuvchi ijodini o'rgangan adabiyotshunos olimlarning monografiya, risola, ilmiy maqolalarini o'qib chiqish.

Kutilayotgan natija: Istiqlolgacha va istiqloldan keyingi davr tadqiqotlarida Oybek hayoti va ijodiga turlicha yondashuvlar bolganligini aniqlaydilar va xolis munosabat bildiradilar.

Bajarish shakli: individual ishlash.

1-Topshiriq : Oybek hayoti va adabiy faoliyatiga oid bilimlarni mustahkamlash. Yangi ma'lumotlar almashish.

“B.B.B.” texnologiyasi asosida bilimlar tekshiriladi. Namuna :

Hayoti va adabiy faoliyati haqida
BILAMAN

Oybek ijodining o'rganilish tarixini
BILIB OLDIM

Oybekning romannavislik mahorati haqida ko'proq
BILISHNI ISTAYMAN

2-Topshiriq: “MUNOSABAT BILDIR”

Oybek ijodi sho'rolar davridan to bugungi kunga qadar tadqiqotchilar tomonidan ob'ekt sifatida o'rganib kelinmoqda. Sizga adib hayoti va ijodi bo'yicha yaratilgan ilmiy risola hamda maqolalar havola qilinmoqda. Unda Oybek ijodining turli qirralari tahlilga tortilgan. Mazkur maqolalarni o'rganib chiqing va o'z munosabatingizni bildiring.

**ZAMONAVIY TA'LIM STRATEGIYALARI:
MUAMMO VA YECHIMLAR**
Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
2026-yil 30-aprel

N	Maqola nomi	Muallifi	Yili	Manba
1.	“G’oyaviylik va badiiy mahorat”	H.Yoqubov	1963	https://kh-davron.uz/.
2	“Oybek mahorati”	M.Qo’shjonov	1965	https://kh-davron.uz/.
3	Oybek gulshanida qolgan g’unchalar	N.Karimov	1985	https://n.ziyouz.com./
4	O Oybek sof lirikasining mohiyati va estetik qimmat	U.Hamdammov	2002	Badiiy tafakkur tadriji. T. “Yangi asr avlodi”
5	“Ko’ngilda qolib ketgan gaplar”	M.Qo’shjonov	2006	“Ko’ngilda qolib ketgan gaplar” T.”Ma’naviyat”
6	“Quyosh va nur kuychisi”	Y.Solijonov	2009	Haqiqatning sinchikov ko’zlari. T. Alisher Navoiy nomidagi O’zbekiston Milliy kutubxonasi.

3-Topshiriq: “MULOHAZA YURIT”

Istiqlolgacha bo’lgan davrda Oybek ijodiga nisbatan biryoqlama qarashlar mavjud edi. Istiqloldan keyin olib borilgan tadqiqotlarda Oybek hayoti va ijodiga yondashuvlar o’zgardi. Maqolalarda bildirilgan fikrlar yuzasidan mulohaza yuriting.

2-Reja: Oybek lirikasining g’oyaviy- badiiy xususiyatlari.

Maqsad: Oybek lirik merosi bilan yaqindan tanishish.

Kutilayotgan natija: Oybekning lirik merosini g’oyaviy-tematik jihatdan turkumlarga ajratadilar. Shoir badiiy mahoratini asar tahlili misolida ko’rib chiqiqadilar.

Bajarish shakli: kichik guruhlarda ishlash .

1-Topshiriq. Oybekning lirik merosini o’rganib chiqing va olgan ma’lumotlarngiz asosida “Klaster” tuzing .

2-Topshiriq.Oybek she’riyatidan meditatif va ijtimoiy lirika ko’rinishidagi she’rlarini ajratib, jadval tuzing.

Sh’erlar nomi	Meditativ lirika	Tavsifiy lirika
“O’ZBEKISTON”		
“NA’MATAK”		
“NAY KUYLARI”		
“CHOLG’U TOVUSHI”		
“MASHRAB”		
“ERKIN QUSH”		

**ZAMONAVIY TA'LIM STRATEGIYALARI:
MUAMMO VA YECHIMLAR**
Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
2026-yil 30-aprel

“KUTGANDA”		
“SOZIM”		

3- Topshiriq: ”T.T.T” (Tahlil - Talqin - Taqdim.)

1-guruh uchun: Oybek lirikasiga mansub bo'lgan ijtimoiy-falsafiy mazmundagi she'rlardan birini ajratib olib, tahlil qiling.

2-guruh uchun : Oybek she'riyatidan meditatif lirika namunalarini ajratib oling,tahlil qiling. She'rni tahlil qilish ucun quyidagi savol va topshiriqlarga javob bering.

1. She'rni ifodali o'qishga tayyorlaning.O'qish jarayonida sizda qanday tuyg'ular paydo bo'ldi?

2. She'r mavzusini aniqlang.

3. Har bir banddagi tayanch so'zni toping. Ularning band mazmunini tashkil etishdagi o'rni va ahamiyatini izohlang.

4. She'rda qanday badiiy tasvir vositalari qo'llangan? Ular qanday badiiy-estetik vazifalarni bajarmoqda?

5. She'rga yangi sarlavha qo'ying. Qo'ygan sarlavhangizni izohlang.

3-Reja: Oybek - romannavis.

Maqsad: O'zbek romannavislik maktabining shakllanishida Oybek nasriy ijodining ahamiyatini “Qutlug' qon” va “Navoiy” romanlari tahlili misolida ko'rib chiqish.

Kutilayotgan natija: “Qutlug' qon” romanida davr, muhit va inson fojiasini yoritishda yozuvchi badiiy mahoratini o'rganadilar. “Navoiy” romanida tarix va tarixiy shaxslarning badiiy ifodasini o'rganadilar.Tarixiy romanda badiiy to'qimaning o'rnini aniqlaydilar.Badiiy asarni adabiyotshunoslik va tilshunoslik nazariyasi fanidan egallagan bilimlariga tayangan xolda tahlil qiladilar.

Bajarish shakli : kichik guruhlarda ishlash. (talabalar o'z hohish-istaklariga ko'ra kichik guruhga bo'linib, o'zlari istagan topshiriqni bajarishlari mumkin bo'ladi)

Qo'llaniladigan texnologiya: “Tadqiqot va taqdimot”.

Guruh nomi	1-topshiriq	2-topshiriq	3-topshiriq	4-topshiriq
Adabiyot shunoslar	Asarning mavzusi va g'oyasini aniqlang	Syujet komponentlarini toping.	Roman matni kompozitsiyasi ustida ishleng.	Obrazlar galeriyasini tuzib chiqing
Tilshunoslar	Badiiy.asar tilining obrazlilikiga misollar toping	Qahramon nutqini individuallashtirish ucun ishlatilgan so'zlarni ajratib chiqing	Joy koloritini bergan so'zlarni aniqlang	Davr ruhini aks ettiruvchi so'zlarni aniqlang

**ZAMONAVIY TA'LIM STRATEGIYALARI:
MUAMMO VA YECHIMLAR**
Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
2026-yil 30-aprel

Ijodkorlar	Sahna talqini	Insho yozish kichik insho	Notiqlik chiqishi Personaj nutqidan ifodali yodlash	Rasm chizish, maqola yozish
-------------------	---------------	------------------------------	--	--------------------------------

4-Reja: Xulosa . "Shaxsiyati - ibrat, ijodi - saboq."

Maqsad: Butun hayoti va faoliyatini adabiyot va ilm taraqqiyotiga bag'ishlagan, bu soha rivoji uchun o'z kuch-quvvatini ayamagan, natijada misilsiz mashaqqatlarni boshidan o'tkazib, dard va alam to'la kunlarni bardosh bilan yengib o'tgan buyuk siymo - Oybek siymosi bilan yaqindan tanishish orqali yozuvchining shaxsiyatidan ibrat, ijodidan o'rnak olish.

Topshiriqni bajarish shakli: individual.

1. Zarifa Saidnosirovaning "Oybegim mening" kitobini qunt bilan o'qib chiqing.
2. Oybek shoir, adib, oila boshlig'i sifatida qanday fazilatlarga ega ekanligini bilib oling. Ulardan siz qanday saboq oldingiz?
3. Zarifa Saidnosirova hamda Oybekning qaysi fazilatlari siz uchun ibrat bo'la oladi? Kelgusi hayotingizda ularning qay birini o'zingiz uchun dasturil amal qila olasiz. ?
4. Olgan taassurotlaringiz asosida "Shaxsiyati - ibrat, ijodi- saboq" mavzusida esse yozing.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Рахимов Б. Мавлянов А. Ўқув машғулотларини замонавий ташкил этиш ва ўтказиш технологиялари. Тошкент. "Фан ва технология" нашриёти, 2016.
2. Qurbonova Feruza Azamovna Adabiy ta'limda innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanishning amaliy ahamiyati. Oriental Art and Culture 2020 .368-372
3. Azamovna Kurbanova Feruza The Practical Value of Using Innovative Pedagogical Technologies in Literary Education Eastern Art and Culture, 2020 .Том 3.368-372.
4. F. A. Kurbanova . TAHIR MALIK'S "GOODBYE, CHILDHOOD!" THE ISSUE OF REBELLION AGAINST MENTAL ILLNESS IN THE STORY. INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH ISSN: 2277-3630 Impact factor: 7.429. 2022/11/29. 362-365